

HØRINGSUTTALELSE

Til: Kunnskapsdepartementet

Gjelder: Høring om læringsutbyttebeskrivelser fag- og yrkeskompetanse og innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Dato: 26.03.10

Deres ref: 20064186

Vår ref: 10/886

Totalt 2 sider

Svar på høring om læringsutbyttebeskrivelser fag- og yrkeskompetanse og innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Studentenes Landsforbund (StL) og Norsk Studentunion (NSU) vil takke for muligheten for å bli hørt i forbindelse med høringen på fag- og yrkesopplæring. På grunn av en nært forestående sammenslåing av de to organisasjonene velger vi å sende inn likelydende høringssvar. StL og NSU har noen overordnede kommentarer til høringen, men ønsker ikke i detalj å gå inn i formuleringene.

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser

Vi mener det er viktig at læringsutbyttebeskrivelsene ligger på et overordnet nivå. Slik læringsutbyttebeskrivelsene på dette nivået er formulert nå, blir de for detaljert, og legger for stor føring på hver enkelt utdanningsinstitusjon. Læringsutbyttebeskrivelsene som allerede er utformet for høyere utdanning bør være malen for form og detaljgrad. Studentorganisasjonene mener at mangfoldet av utdanninger fører til at læringsutbyttebeskrivelsene bør legges på et såpass overordnet nivå at institusjonene/skolene ikke er tvunget til å gjøre omfattende endringer på studier/fag som følge av kvalifikasjonsrammeverket.

Studentorganisasjonene er også opptatt av at det skal være sammenheng mellom de forskjellige nivåene i kvalifikasjonsrammeverket. En må se læringsutbyttebeskrivelsene til fag- og yrkeskompetanse i sammenheng med de som allerede er utarbeidet for høyere utdanning for å sikre at en får et sammenhengende kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Beskrivelse av forskjeller

StL og NSU vil også peke på at kvalifikasjonsrammeverket gir gode muligheter til å beskrive forskjellene ved studier på ulike nivå i kvalifikasjonsrammeverket. Både fagskoler og høyere utdanning har studier som er svært lik av natur, men beskrivelsene på fagskolene må utformes slik at det er en viss progresjon fra dette nivået og opp til høyskolenivået. Det vil være svært klargjørende for studiesøkende om en gjennom læringsutbyttebeskrivelsene i sterkere grad greier å forklare forskjellene i læringsutbytte ved en fagskole og en høyere utdanningsinstitusjon, og viser hva som er forskjellene ved å ta en utdanning som er forskningsbasert, kontra en som ikke er det.

Eksempelvis bør det komme klart frem hva som er forskjellen i læringsutbytte på å ta en skuespillerutdanning på Norsk Institutt for Scenekunst og ved Scenekunstakademiet ved Høgskolen i Østfold. Fagskolene er ofte kjent for sitt tette samarbeid med næringslivet, mens høyere utdanning er forskningsbasert. Det er dermed nærliggende å tro at disse faktorene kan være med på å påvirke læringsutbyttebeskrivelsene.

Nivå

Studentorganisasjonene mener det å definere fag- og yrkeskompetanse inn i kvalifikasjonsrammeverket er en svært vanskelig jobb. Spesielt fagskolenes plassering er vanskelig på grunn av mangfoldet i fagskolene som strekker seg fra 6 måneder til 2 år. Det er også klart at fagskolene er noe vesentlig annet enn videregående opplæring, samtidig som fagskolene ikke er høyere utdanning. Læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet nivå må tilpasses slik at det får frem det vide spekteret i læringsutbytte blant fag- og yrkeskompetanse.

Studentorganisasjonene mener at fagskolene ikke bør plasseres på samme nivå som høyere utdanning. Vi mener det er viktig å beskrive forskjellene mellom høyere utdanning og fagskoleutdanning. Da legger vi til grunn at overgangene mellom nivåene skal være enkle og transparente.

Selv om det er viktig å sikre progresjon mellom nivåene, er det også viktig at utdanningene på hvert nivå er selvstendige og avsluttende. Det vil si at hvert nivå skal sikre et læringsutbytte som gjør at en både kan gå ut i arbeidslivet eller som forbereder en på videre studier eller kompetanseheving. Dette er like relevant enten man er i gang med en bachelorgrad eller en fagskoleutdanning.

Realkompetansevurderinger

StL og NSU håper også at det nye kvalifikasjonsrammeverket vil gjøre det enklere for studiesøkende å ta med seg en eksisterende kompetanse inn i høyere utdanning og andre deler av utdanningssystemet. Dette gjelder blant annet yrkeskompetanse, men også tilsvarende formalkompetanse fra for eksempel fagopplæring inn i høyere utdanning. Det er likevel viktig at det er gode rutiner og klare krav til dokumentasjon i slike realkompetansevurderinger.

Utfordringene ligger hovedsakelig å få gode og kvalitetssikrede ordninger som sikrer at en får innpassing av lik kompetanse. Y-veien er en god ordning som studentorganisasjonene ønsker å fremheve som et positivt tiltak for å få anerkjent eksisterende kompetanse.

Likeverd mellom nivåene

Avslutningsvis vil vi påpeke at kvalifikasjonsrammeverket skal være et verktøy for å beskrive det eksisterende utdanningssystemet gjennom oppnådd læringsutbytte. Det er viktig at ikke kvalifikasjonsrammeverket blir et verktøy for å endre på utdanningssystemet, eller for interessegrupper å definere utdanningene sine inn på høyest mulig nivå.

Blant annet har det blitt oppfattet at enkelte fagskoler ønsker å få studiene sine godkjent som høyere utdanning. Dette mener vi er et relevant spørsmål i forhold til kvalitetssikringssystem og gjeldende lovverk, men ikke i forhold til kvalifikasjonsrammeverket. I så måte er det viktig at ikke kvalifikasjonsrammeverket skal være en motivasjon for å få utdanning opp på et høyere nivå i utdanningssystemet, men heller et verktøy for å dyrke den egenart de forskjellige utdanningene innehar.

Studentorganisasjonene mener at utdanning på alle nivåene som er beskrevet i kvalifikasjonsrammeverket er viktige og henger sammen. Dermed kan en ikke si at et nivå er viktigere enn et annet; det er behov for et rikt mangfold utdanning i Norge. Det vil alltid være nødvendig med kompetanse innenfor de forskjellige nivåene, og vi mener det er essensielt at kvalifikasjonsrammeverket ikke blir gjenstand for en statusdebatt hvor de høyeste nivåene er mer prestisjefyllt enn andre nivå.

